

Miljöredovisning 2016

REDOVISNING AV ARBETET MED LEDNINGSSYSTEMET UNDER VERKSAMHETSÅRET 2016

Stubos miljöarbete uppfyller de krav som ställs i den internationella miljöledningsstandarden ISO 14001 och bolaget har varit certifierat sedan 2001-09-07. Sedan dess har löpande tredjeparts-revisioner utförts och certifikatet förnyats var tredje år. Under 2016 gjordes en omcertifiering mot den nya miljöledningsstandarden ISO 14001:2015.

MILJÖPÅVERKAN

Stubos verksamhet ger i första hand upphov till miljöpåverkan inom följande nyckelområden:

- Energi (uppvärmning, varmvattenberedning och el för fastighetsdrift)
- Vatten och avlopp (förbrukning av rent vatten och utsläpp av spillvatten)
- Avfall (hushållsavfall och avfall från företagets egen verksamhet)
- Kemikaliehantering (inköp, användning, förvaring m.m.)
- Transporter och motorredskap (förbrukning av fossila drivmedel m.m.)
- Inomhusmiljö (buller, fukt, mögel, radon m.m.)
- Projekt och entreprenader (nybyggnation, renovering, rivning m.m.)

Företagets hyresgäster har tillsammans en stor påverkan på miljön genom sitt utnyttjande av lägenheterna och sina olika livsstilar.

MILJÖASPEKTER

Verksamhetens miljöaspekter (dvs hur vi skulle kunna påverka miljön) finns samlade i ett miljöaspektregister där bedömning och identifiering av de betydande miljöaspekterna har gjorts. Våra betydande miljöaspekter bedöms vara:

- Förbrukning av el för uppvärmning
- Förbrukning av el för fastighetsdrift
- Utsläpp av klimatgaser (främst CO₂) vid transporter
- Exponering av radon i våra lägenheter
- Projekt och entreprenader

Miljöaspektsregistret revideras minst en gång årligen.

POLICY OCH ORGANISATION

Stubo har antagit en miljö- och kvalitetspolicy som uttrycker våra ambitioner med ledningsarbetet. Nuvarande policy antogs av ledningen 2016-08-29 och bedöms årligen i samband med ledningens genomgång.

MILJÖ- OCH KVALITETSPOLICY:

Stubo AB är ett allmännyttigt bostadsbolag som strävar efter det goda boendet. Vi skall bedriva vår verksamhet så att vi ser till att miljöhänsyn tas och god kvalitet upprätthålls i alla led, från projektering och produktion till förvaltning och rivning.

Vi skall i all vår verksamhet bedriva ett ständigt förbättringsarbete, samt förebygga föroreningar till luft, vatten och mark.

Vi skall hushålla med resurser och använda bästa möjliga teknik där så är ekonomiskt försvarbart så att naturtillgångar nyttjas effektivt, samt i första hand välja material som inte skadar människor, djur eller natur.

Vi skall i all verksamhet följa gällande lagstiftning och övriga relevanta krav som vi berörs av.

Vi skall kontinuerligt öka våra medarbetares, leverantörers och kunders miljö- och kvalitetsmedvetenhet, inspirera till ett personligt engagemang och därigenom gemensamt skapa förutsättningar för en miljöanpassad förvaltning med god kvalitet.

Polycyn har kommunicerats till samtliga anställda, entreprenörer samt företrädare för ägarna. Den finns även tillgänglig på företagets hemsida.

ORGANISATION

Företagets ledningsgrupp och VD har det övergripande ansvaret för miljöarbetet och ledningssystemet. Tommy Borg fungerar som miljöansvarig och ansvarar för det operativa miljöarbetet. Han fungerar även som internrevisor tillsammans med Michael McCleave. Alla medarbetare förväntas emellertid ta sin del av ansvaret för företagets arbete med ledningssystemet.

Ledningsgruppen utgörs av VD, ekonomi-ansvarig, förvaltare, arbetsledare och verksamhetssamordnare.

MILJÖNÄTVERKET SJUHÄRAD

Vi är en del av Miljönätverket Sjuhärad (7miljö) där förutom Stubo följande företag ingår: Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäder, Fristadbostäder AB, Vårgårda Bostäder AB och Tranemobostäder AB.

Vi samarbetar inom nätverket inom en rad områden, bl.a. miljö, kvalitet, arbetsmiljö, säkerhet, organisation, kommunikation och CSR (socialt ansvarstagande). Många frågor drivs antingen som gemensamma projekt eller av ett enskilt företag där de övriga medlemmarna kan tillgodogöra sig utfallet av projektet.

Eftersom förfrågningar om Miljönätverket har ökat i antal under de senaste åren, så har vi bestämt oss för att bli bättre på att informera om nätverket och våra aktiviteter. Första steget i detta har varit att ta fram en logotype (se sista sidan) och därefter utöka www.7miljo.se med annat innehåll och information - i dagsläget är det endast hemvist för vårt gemensamma, integrerade verksamhetsledningssystem (kräver inloggning), som även innehåller Stubos egna interna rutiner och hjälpdokument.

Arbetet med den nya hemsidan har startat och kommer att slutföras under 2017.

Miljönätverket träffas vid flera tillfällen i olika konstellationer (VD, förvaltare, ekonomer etc). Miljöansvariga och miljörevisorer i bolagen har regelbundna träffar.

Interna revisioner utförs av nätverkets revisionsgrupp.

CSR – SOCIALT ANSVARSTAGANDE

Förra året blev Stubo, tillsammans med tre andra företag i Miljönätverket, medlemmar i den oberoende, icke-vinstdrivande föreningen CSR Västsverige som är Sveriges största CSR-nätverk.

CSR Västsverige fungerar som ett nätverk inom hållbarhet för alla typer av organisationer och utgör en plattform för lärande, samverkan och erfarenhetsutbyte. Stärker medlemmarnas förutsättningar att förstå och ta ansvar för sin påverkan på samhälle, miljö och människa, samt verkar för positiva synergier mellan affärer och samhällsansvar.

Alla medlemmar kan registrera sina åtgärder i kunskapsdatabasen The Good Society, för utbyte av erfarenheter. Databasen kan läsas även av icke-medlemmar.

<http://csrvastsverige.se/the-good-society/>

PROJEKT

Två större projekt har startats av

Miljönätverket under 2016 med bidrag från Boråsregionen:

Trähus i Sjuhärad i ett livscykelperspektiv

I samband med byggnationen av de två trähusen i Fristad, gjorde Fristad Bygg en s.k. LCA (Livscykelanalys) av dessa hus. LCA:n visar att genom att bygga i trä halverar man utsläppen av klimatgaser jämfört med att bygga i betong.

Denna LCA har inte kunnat publiceras eftersom den inte har tredjepartsgranskats, men genom projektet har SP nu gjort en kritisk granskning av LCA:n.

Miljöredovisning 2016

Granskningen visar att LCA:n håller måttet och kan publiceras. Under 2017 kommer vi ta fram informationsmaterial som publiceras tillsammans med analysen och granskningen.

Vattenprojektet i Sjuhärad

Projektet är tänkt att utreda hur vi kan höja vattnets värde hos bl.a. våra hyresgäster och genomförs tillsammans med de fem kommunala vattenleverantörerna.

I Sverige är vi lyckligt lottade eftersom vi hittills har haft mycket god tillgång till ett av världens bästa dricksvatten. Problemet är att vi ofta beter oss som om vattnet är en gratis, oändlig resurs. Så är naturligtvis inte fallet, vilket förmodligen kommer att accentueras i samband med klimatförändringar.

Projektets mål är att genom bl.a. informationskampanjer synliggöra vattnets värde och kunskapen om vatten som en ändlig resurs.

KEMIKALIEHANTERING

Vi har infört ett datorsystem inklusive app (EcoOnline) för hantering av våra faromärkta produkter. Detta innebär att vi slipper krånglig hantering av säkerhetsdatablad (SDB) och kemikalieförteckning, samt att all personal har snabb tillgång till SDB via sina smartphones och tablets.

INFORMATION OCH UTBILDNINGAR

Under året har flera internutbildningstillfällen ägt rum i form av personalmöten, grund- och vidareutbildning av personal, samt information till styrelsen.

Ledningens genomgång har hållits vid ett tillfälle under året (över två möten, 2016-05-20 & 2016-06-16).

Personalens genomgång hölls 2016-09-27.

MÅL OCH ÅTGÄRDER

Policyns vision och ledningssystemets krav på ständig förbättring förverkligas genom att företaget ställer upp övergripande och detaljerade mål. Målen är kopplade till de betydande miljöaspekterna. Åtgärder som skall säkerställa att målen nås finns samlade i handlingsplaner med ansvarsfördelning och tidsangivelser.

De detaljerade mål som omfattar förbrukningar redovisas i denna miljöredovisning, övriga återfinns i dokumentet *Detaljerade mål*.

MÅL

Stubo ska

- medverka till minskade förbrukningar (energi och vatten) i alla fastigheter.
- förbättra inköps- och upphandlingsprocesserna för att bl.a. minska kemiska produkters påverkan på miljön.
- sköta fastigheter och grönområden på ett sätt som överensstämmer med kretsloppsprincipen och medverka till bevarande av den biologiska mångfalden.
- förbättra vår interna och externa kommunikation.
- förbättra inomhusmiljön för våra hyresgäster.
- öka kvalitets-, miljö-, och arbetsmiljömedvetenheten genom utbildning, information, samt genom leverantörs- och entreprenörskrav.
- förbättra bolagets arbetsmiljöarbete.

ÅTGÄRDER SOM HAR GENOMFÖRTS UNDER ÅRET

- Utbyte av styr- och reglerutrustning på Karlslätt och Sanatorievägen.
- 17 lägenheter har renoverats.
- Fortsatt arbete med Systematiskt Brandskyddsarbete (SBA).
- Kontinuerligt utbyte av blandare och toaletter till snålspolande.
- Löpande utbyte till LED-belysning.
- Tagit fram och redovisat jämförande statistik över drivmedelsförbrukning per bil.
- Utbildat alla anställda i Eco-driving.
- Förbättrat utemiljöerna på Solrosvägen, Storgatan och i Älmestad.
- Bytt ut en tvättmaskin i Timmele.
- Bytt ut belysningen vid entréerna mot LED-belysning i Hökerum och Nitta.
- Stolpbelysning i Nitta utbytt till LED.
- Reviderat rutiner för inköp och leverantörsbedömning, samt tagit fram riktlinjer för direktupphandling.
- Infört ID06 och rutiner för elektronisk personalliggare för all personal.
- Inventerat (och samtidigt rensat ut en del) faromärkta produkter och lagt upp dessa i EcoOnline, samt informerat berörd personal.
- Upprättat kontinuitetsplan.
- Omcertifierat verksamheten enligt den nya miljöledningsstandarden ISO 14001:2015.
- Reviderat riskanalys och internkontrollplan.

Under året har olika arbetsgrupper inom miljönätverket arbetat med att revidera existerande styr- och hjälpdokument, samt ta fram nya för de delar som saknats i ledningssystemet.

AKTUELLT INFÖR NÄSTA ÅR

- Under året kommer uppföljande certifieringsrevision att genomföras av revisorer från SP Certifiering.
- Minst två interna revisioner kommer att utföras av Miljönätverket Sjuhärads internrevisionsgrupp.
- Fortsatt arbete med att ständigt förbättra vårt ledningssystem.
- Fortsatt utbyte av kyl/frys/sval till nyare, energisnålare modeller.
- Fortsatt utbyte till vattenbesparande armaturer.
- Fortsatt utbyte till LED-belysning.
- Utbyte till ny styr- och reglerutrustning i undercentralerna.
- Fortsatt arbete med införandet av Systematiskt Brandskyddsarbete (SBA).
- Renovera minst tio lägenheter.
- Injustering av styr- och reglerutrustning på Solrosv 7.
- Ta fram mall för arbetsmiljöplan för yttre skötsel.
- Starta upp arbetet med att bygga om lokal till lägenheter i Gällstad.
- Starta arbetet med att kartlägga uppvärmning med el och utreda tänkbara alternativ.
- Ta fram inköbspolicy och revidera upphandlingsrutinen.
- Hålla minst en entreprenörsträff.
- Ta fram planering för utbyte av kvicksilverbelysning utomhus.
- Planera radonmätning och åtgärder i resterande del av beståndet.
- Planera digitalisering av våra ritningar.
- Revidera och harmonisera underhålls-, investerings- och fastighetsutvecklingsplaner.

KLIMATFÖRÄNDRINGAR

På sikt får vi se mer av det som redan märks idag: mer nederbörd, varmare vintrar, instabil väderlek (maj 2015 var t.ex. 38% kallare än normalt enligt SMHI:s energiindex) och det påverkar naturligtvis våra bestånd. Både positivt, men främst negativt. Några frågeställningar som vi bör arbeta med i ett längre perspektiv:

Ökad nederbörd:

- dyrare vatten (ökat regnande ger mer urlakning av ämnen ur marken vilket försvårar och förordrar vattenreningen, samtidigt som intensivt regn inte fyller på grundvattennivåerna i samma utsträckningsom "normalt" regnande)
- ökad översvämningsrisk (hur säkrar vi byggnaderna? vad har kommunen för plan? hur planerar vi nybebyggelse? hur bygger vi mer klimatsäkert? fler vattenskador etc)
- större slitage på fasader (intensivt regnande sliter hårt på våra hus, fler vatten- och frostsador, mer påväxt)

Temperaturförändringar:

- i och för sig ger högre temperaturer lägre energiförbrukning, men vi får en mer svårplanerad variation i värmen. Ekonomiskt ger det förmodligen ingen besparing.
- om vi behöver mer energi under vår och höst och mindre under vinter, ger det mer och bättre utrymme för alternativa energikällor som solceller (el) och solpaneler (värme).

När det gäller energipriserna ser vi redan idag att de fasta kostnaderna ökar drastiskt, vilket får till följd att de insatser vi gör inte leder till ekonomiska besparingar. Alternativet att inte göra något

alls leder dock till att energikostnaderna skjuter i höjden, så vi måste självfallet fortsätta jobba med energibesparingar för att hålla kostnaderna på något sånär samma nivå.

Samma sak gäller för vattenförbrukningen – höjda avgifter kommer att ge starkt ökande kostnader om vi inte fortsätter arbetet med att minska förbrukningarna.

RESULTAT OCH AVSTÄMNINGAR

1998/1999 och 2004 utgjorde referensår för tidigare mål och redovisas därför.

Förbrukningarna för uppvärmning, varmvatten och el redovisas per kvadratmeter uttryckt i A_{temp} (tempererad area) i stället för BOA+LOA (bostads- och lokalarea).

Förbrukningarna av värme och varmvatten är energiindexkorrigerade för att jämförelse skall kunna göras år för år.

I slutet av redovisningen jämförs resultaten med nyckeltal från SABO, SCB och genomsnittet för Miljönätverket Sjuhärad (föregående år).

Vi redovisar inte längre avfall och återvinning eftersom vi har mycket liten möjlighet att påverka detta.

UTHYRNING

Eftersom ett flertal av våra förbrukningssiffror vägs mot uthyrd yta, redovisas även dessa uppgifter här.

För att ge en mer rättvis bild av vår miljöprestanda under mätperioden redovisas mätetalen för vatten i förhållande till den ekonomiska uthyrningsgraden för bostäderna.

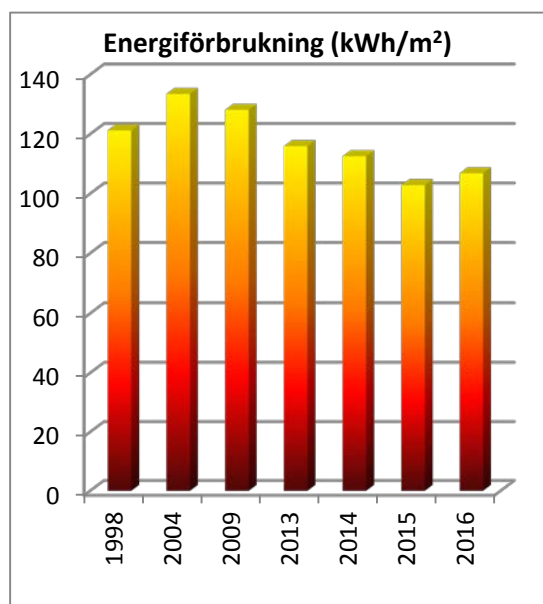
Lägenheter med kallhyra (vars förbrukning inte ingår i våra uppgifter) räknas inte med i ytan när det gäller förbrukning för uppvärmning och varmvatten.

Uthyrningsbar yta lägenheter, m ² BOA	71 983
Uthyrningsbar yta lokaler, m ² LOA	10 627
Uthyrningsbar yta totalt, m ² BOA+LOA	82 610
Uthyrningsbar yta totalt, m ² A_{temp}	98 307
Uthyrningsbar yta totalt exkl kallhyra, m ² A_{temp}	87 974
Uthyrningsgrad, % (BOA)	98,0%
Uthyrd yta, m ² (BOA+LOA)	80 958
Antal lägenheter	1 127
Antal lokaler	57

ENERGIFÖRBRUKNING, UPPVÄRMNING OCH VARMVATTEN

Id	Detaljerat mål	Mätetal	Resultat
DU1	Energiförbrukning för uppvärmning och varmvatten skall senast 2020 uppgå till max 100 kWh/m ² .	Energiindexkorrigerad förbrukning i kWh/m ² (A _{temp})	107 kWh/m ²

Vi har tidigare använt BOA+LOA (bostads- och lokal-area) som mätetal för ytan, men från och med 2014 använder vi A_{temp} (tempererad area) som är ett mer rättvisande mått.

Under perioden 2009-2016 har den energiindex-korrigerade förbrukningen minskat med 21 kWh/m² (17%).

Den totala korrigerade energiförbrukningen har minskat med 1 873 MWh (17%) jämfört med 2009.

Den faktiska oljeförbrukningen har försvunnit helt jämfört med 2009 (210 m³). Jämfört med 1998 har oljeförbrukningen minskat med 964 m³. Vi har konverterat all oljeuppvärmning till annan uppvärmning.

Energiindex

Energiindex tar hänsyn till den sammantagna effekten av temperatur, sol och vind under ett år. Tack vare detta kan man jämföra energiförbrukningen år för år oberoende av hur varmt/kallt året har varit. Det är SMHI som tar fram aktuella energiindex.

Vi använder Ulricehamn som referensort för energiindexet.

ELFÖRBRUKNING

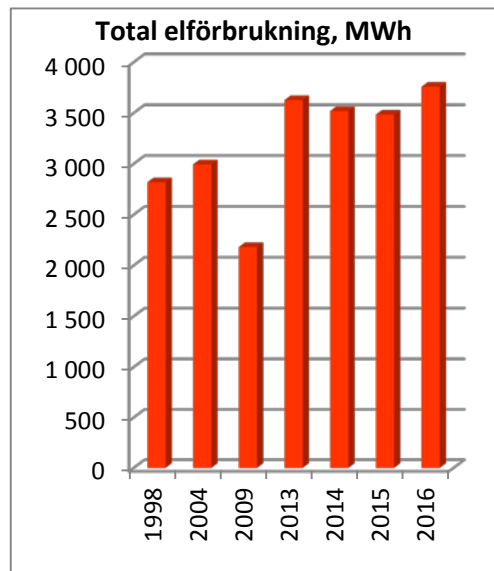
Den totala elförbrukningen har ökat med 1 578 MWh (72%) under perioden 2009-2016.

Till största delen beror ökningen på att vi har installerat fler värmepumpar under de senaste åren.

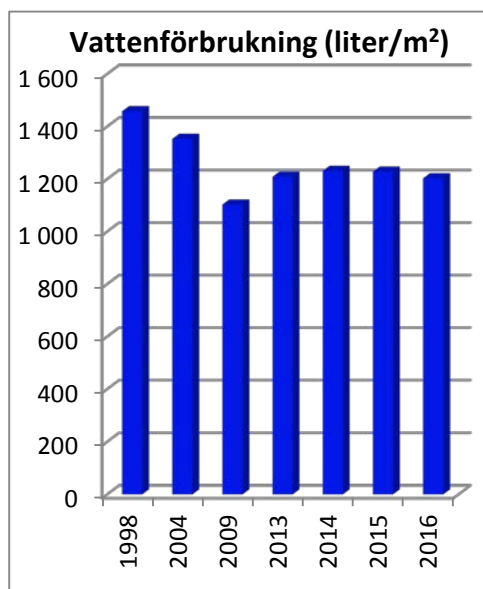
Stubo använder endast grön el från vattenkraft, dvs så gott som inga koldioxidutsläpp från elproduktionen.

Vi har i dagsläget 27 byggnader som är eluppvärmda, plus 27 st som värms med värmepump.

Tidigare har vi schabloniserat fördelningen av el på fastighetsel och uppvärmningsel. I år har vi analyserat siffrorna och förbättrat fördelningen, vilket inneburit att energiförbrukningen har blivit högre. Vi har dock justerat siffrorna bakåt i tiden så att uppgifterna ska vara jämförbara år för år.

VATTENFÖRBRUKNING

Den totala vattenförbrukningen har ökat med 11 749 m³ eller 14% jämfört med 2009.

Förbrukningen i liter/m² (uthyrningsgradsjusterat) har under samma period ökat med 9% (100 liter/m²).

Även om förbrukningen ökat något sedan 2009, så har ökningen avstannat och ligger på en stabil nivå. 2016 var förbrukningen 25 liter/m² lägre än 2015.

Under 2016 startades ett projekt inom Miljönätverket för att utreda hur vi kan höja vattnets värde hos bl.a. våra hyresgäster. Projektet fortskrider under 2017 och finansieras genom stöd från Boråsregionen.

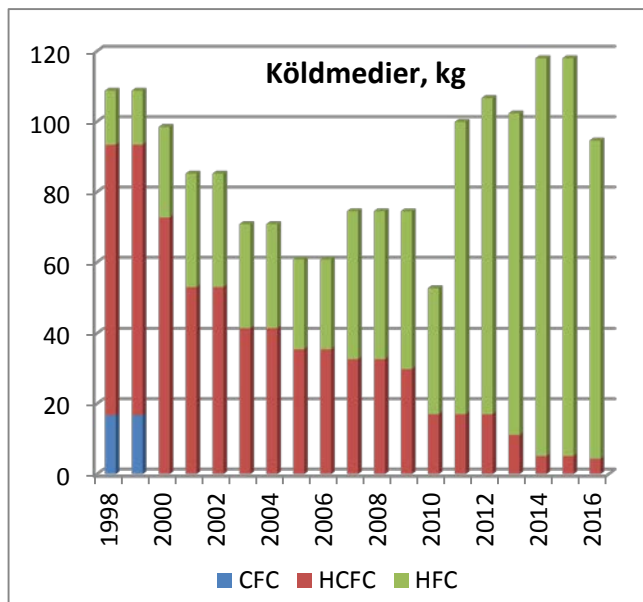
KÖLDMEDIER

Den totala köldmediemängden jämfört med 2009 har ökat med 27% (20 kg)

Mängden HCFC har minskat med 26 kg eller 85% sedan 2009. Arbetet med att avveckla anläggningar som innehåller HCFC har gått planerligt och vi har dag inga aggregat med mer än 3 kg.

Användningen av CFC avslutades före 1999-12-31 med undantag av mindre mängder i äldre kylar och frysar i företagets lägenheter. Observera att lägenheternas köksvitvaror ej ingår i sammanställningen.

Anledningen till de senare årens ökning av köldmedier beror främst på utbytet av oljepannor till värmepumpar i kringorterna.

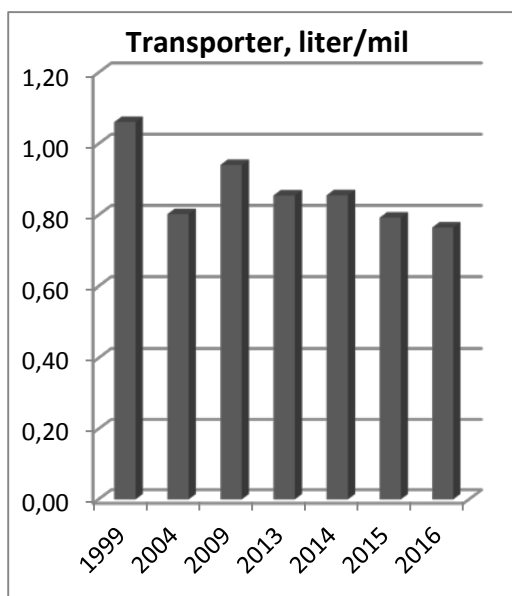
Den nya lagstiftningen som trädde i kraft 2017-01-01 innebär att man istället för köldmedie-mängd låter koldioxidekvivalenter (CO_2e) styra kontrollplikten. Tidigare räknades köldmedier per fastighet och bedömdes utifrån total vikt, nu bedöms i stället varje aggregat utifrån vilken typ och hur mycket köldmedia det innehåller – detta används som grund för att räkna ut CO_2e -talet. Aggregat över 5 ton CO_2e är kontrollpliktiga.

För vår del innebär det att vi får ett oförändrat antal kontrollpliktiga aggregat (åtta st).

TJÄNSTERESOR OCH TRANSPORTER

Id	Detaljerat mål	Mätetal	Resultat
DU1-2	Utsläppet av fossil koldioxid från varje tjänstebil skall senast 2018 vara högst 220 g/km.	Andel tjänstebilar som uppnår målet (mål 100%).	71% (11 av 16)

Det faktiska antalet körda mil i tjänstebilar har ökat med 4 387 mil eller 49% jämfört med 2009.

Den totala drivmedelsförbrukningen för tjänstebilarna har ökat 21% jämfört med 2009.

Förbrukningen av drivmedel i liter per mil för tjänstebilarna har minskat med 19% under samma period.

Utsläpp av fossil koldioxid per körd kilometer har minskat med 36%.

Trots att antalet körda mil har ökat, så har förbrukning och utsläpp per körsträcka minskat, mycket beroende på att vi har bytt ut de äldsta fordonen, att vi kör mer miljövänligt och att samtliga dieslbilar nu körs på biodiesel.

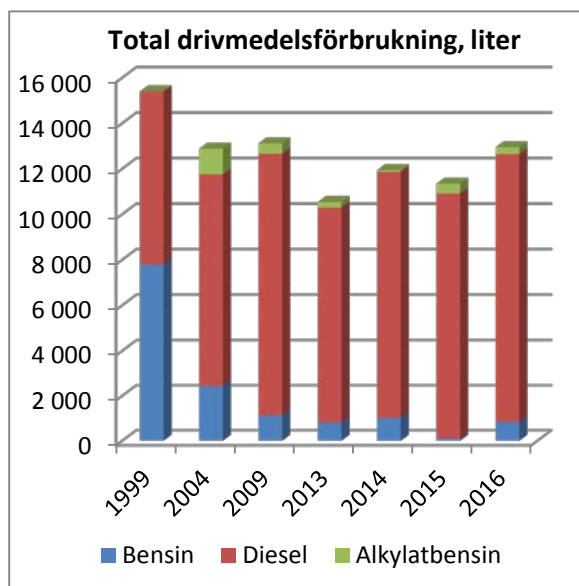
I slutet av 2016 fick all personal utbildning i Eco-driving för ett miljömässigt körsätt. Vi håller på att ta fram en långsiktig plan för omställning av fordonsflottan till eldrift. Sammantaget kommer detta att leda till att vi kommer att sänka våra utsläpp från transporter än mer framdeles.

Bensin-, gas- och dieseldrivna fordon					Fossilt CO ₂ -utläpp	
Objekt	Bränsleslag	liter	km	liter/mil	Totalt, kg	g/km
Vaktmästeri	Bensin (moped)	25	727	0,34	68	93,3
Vaktmästeri	Diesel	638	9 478	0,67	1 425	150,3
Vaktmästeri	Diesel	996	8 711	1,14	2 227	255,7
Vaktmästeri	Diesel	386	5 026	0,77	864	171,8
Vaktmästeri	Diesel	1 233	12 023	1,03	2 756	229,2
Vaktmästeri	Diesel	897	10 850	0,83	2 005	184,8
Vaktmästeri	Diesel	689	8 680	0,79	1 540	177,4
Vaktmästeri	Diesel	934	10 573	0,88	2 087	197,3
Vaktmästeri	Diesel	1 871	27 943	0,67	4 181	149,6
Vaktmästeri	Diesel	421	4 339	0,97	942	217,1
Vaktmästeri	Diesel	1 050	9 844	1,07	2 346	238,4
Vaktmästeri	Diesel	45	381	1,19	102	266,4
Vaktmästeri	Diesel	255	1 850	1,38	570	308,1
VD	Hybrid/bensin	158	3 815	0,41	352	92,4
Kontor	Gas/bensin	44	5 402	0,08	98	18,2
Kontor	Gas/bensin	59	4 885	0,12	132	27,0

I dagsläget klarar elva av totalt sexton fordon gränsen på 220 g/km fossil koldioxid, dvs 71%. De bensin- och dieslbilar som används spänner mellan 93 g/km och 266 g/km utsläppt fossil koldioxid (medelvärde 194 g/km).

DRIVMEDELSFÖRBRUKNING

Den totala mängden förbrukade drivmedel har minskat med 169 liter eller 1% jämfört med 2009.

Diagrammet redovisar all drivmedelsförbrukning, dvs bilar såväl som traktorer, maskiner och motorredskap.

Även grönyteentreprenörens förbrukningar ingår i dessa siffror.

Fr.o.m. 2012 använder vi endast "miljodiesel".

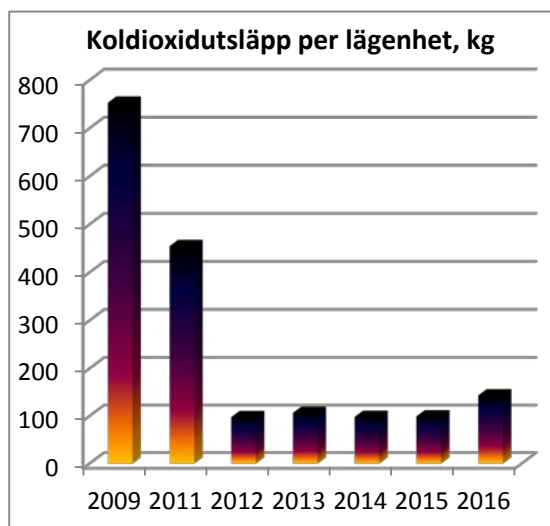
JÄMFÖRELSE

A_{temp} för energi & el, BOA+LOA för vatten.	År	Energi (kWh/m ²)	Fastighetsel (kWh/m ²)	Vatten (liter/m ²)	Koldioxid (kg/lgh)
Sabo (Skåneinitiativet)	2015	109	17	1 413	
SCB/Energimyndigheten	2015	135		1 866	
Miljönätverket	2015	103	16	1 279	267
Stubo	2015	103	21	1 228	99
Stubo	2016	107	25	1 203	144

Som framgår av siffrorna ovan, så ligger Stubo på en relativt hög nivå när det gäller elförbrukningen, men på låga nivåer i övrigt.

Energiförbrukningarna är energiindexkorrigerade (gäller ej elen). Vattenuppgiften från Sabo är omräknad från A_{temp} till BOA+LOA (faktor 0,8). Vattenuppgiften från SCB är från 2011 (sammanställs vart femte år).

KOLDIOXIDUTSLÄPP

Diagrammet visar utsläpp av fossil koldioxid. Uppgifterna för fjärrvärme och el kommer från våra leverantörer, övriga beräknas utifrån omräkningstal (t.ex. drivmedel).

Den stora minskningen beror främst på att vi successivt har fasat ut all uppvärmning med olja.

Vårt arbete med att minska verksamhetens utsläpp av fossil koldioxid ger resultat!

Vår verksamhet under 2016 genererade ett koldioxidutsläpp på 162 ton, vilket motsvarar knappt 144 kg per lägenhet.

Det finns viss osäkerhet i uppgifterna för 2012-15, förmodligen är de något högre än vad diagrammet visar.

RAPPORTERADE AVVIKELSER, TILLBUD MM

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Avvikelser, egen verksamhet	66	34	20	16	29	16	22	20	17
Avvikelser, revisioner	14	17	18	15	10	20	13	24	17
Tillbud				3	4	5	7	3	7
Förbättringsförslag								1	
Kundklagomål				5	8	18	6	14	15
Totalt	80	51	38	39	51	59	48	62	56

Andelen rapporterade avvikelser från egen verksamhet har minskat till en fjärdedel jämfört med 2008. Det löpande arbetet med ledningssystemet och ständiga förbättringar är beroende av denna rapportering.

Under 2016 började vi fokusera mer på kvalitet och relevans än kvantitet när det gäller avvikelser, dvs färre men mer relevanta avvikelser.

KRAV OCH EFTERLEVNAD

Lagefterlevnad

Den lagstiftning som berör företagets verksamhet finns specificerad i nätverkets lagförteckning. Denna uppdateras löpande och en lagbevakningstjänst finns att tillgå. Företagets verksamhet berörs även av lokala, kommunala krav, branschöverenskommelser och regionala krav – även dessa finns förtecknade och stäms av.

Lagefterlevnaden stäms av minst en gång om året. Avstämningen under året visar att vi lever upp till lagkraven.

Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Stubo har för närvarande inga verksamheter som är anmälningspliktiga enligt Miljöbalken.

Kemiska produkter

Stubo hanterar ett minskande antal olika kemiska produkter. Undan för undan har vi fasat ut de farligaste produkterna och ersatt dem med mindre skadliga.

2016 införde vi ett digitalt system för kemikalielistor och säkerhetsdatablad, vilket underlättat denna hantering.

Risikanalyser och internkontrollplan

Under 2015 infördes riskanalys och internkontrollplan hos Stubo. Drygt 100 olika risker

bedömdes och utifrån denna analys togs en internkontrollplan fram.

Risikanalysen och internkontrollplanen stäms av och revideras löpande och är en fast punkt på agendan för lednings- och styrelsemöten.

Köldmedier

För att förhindra nedbrytningen av det skyddande ozonskiktet i atmosfären finns en rad lagar och förordningar som reglerar hanteringen av köldmedier. Köldmedier är dessutom synnerligen starka klimatgaser.

Köldmediet HCFC skall vara utfasat senast vid utgången av 2014 (gäller aggregat innehållande 3 kg eller mer). Denna utfasning är vi redan klara med.

Stubo har åtta aggregat som är kontrollpliktiga. Vilka dessa är framgår av köldmedieförteckningen.

Avfall

Alla hushåll har tillgång till fastighetsnära återvinningsstationer för källsortering.

Stubo har tillstånd för egenransport av farligt avfall som uppkommit i egen yrkesmässig verksamhet. Transportdokument skrivs och signeras vid alla transporter av farligt avfall, oavsett om transporten utförs i egen regi eller inte.

Miljönätverket Sjuhärads miljögrupp 2016-17 (miljöansvariga och revisorer), fr.v. Kjell-Ove Sethson, Jacob Andersson, Elisabeth Erkenborn, Michael McCleave, Mattias Severinsson, Annika Björklund-Fagrell, Tina Andersson, Tommy Czolowski, Andréa Ekeröth, Anders Eriksson, Tommy Borg och Per Östlund.

Stubo är stolt medlem av Miljönätverket Sjuhärad (7miljö)!

Ulricehamn, 2017-04-11

Per Östlund

Verksamhetssamordnare
per.ostlund@7miljo.se

0707-20 14 75

CERTIFIKAT

ISO 14001

CERTIFICATE nr/no.2833 M

Härmed intygas att:/This is to certify that:

STUBO AB

har ett miljöledningssystem som uppfyller kraven enligt SS-EN ISO 14001 vad gäller:

has an environmental management system that fulfils the requirements of SS-EN ISO 14001 with respect to:

Förvaltning av bostäder och lokaler

Management of dwellings and premises

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut/SP Technical Research Institute of Sweden

Certifiering - Certification

Lennart Månsson

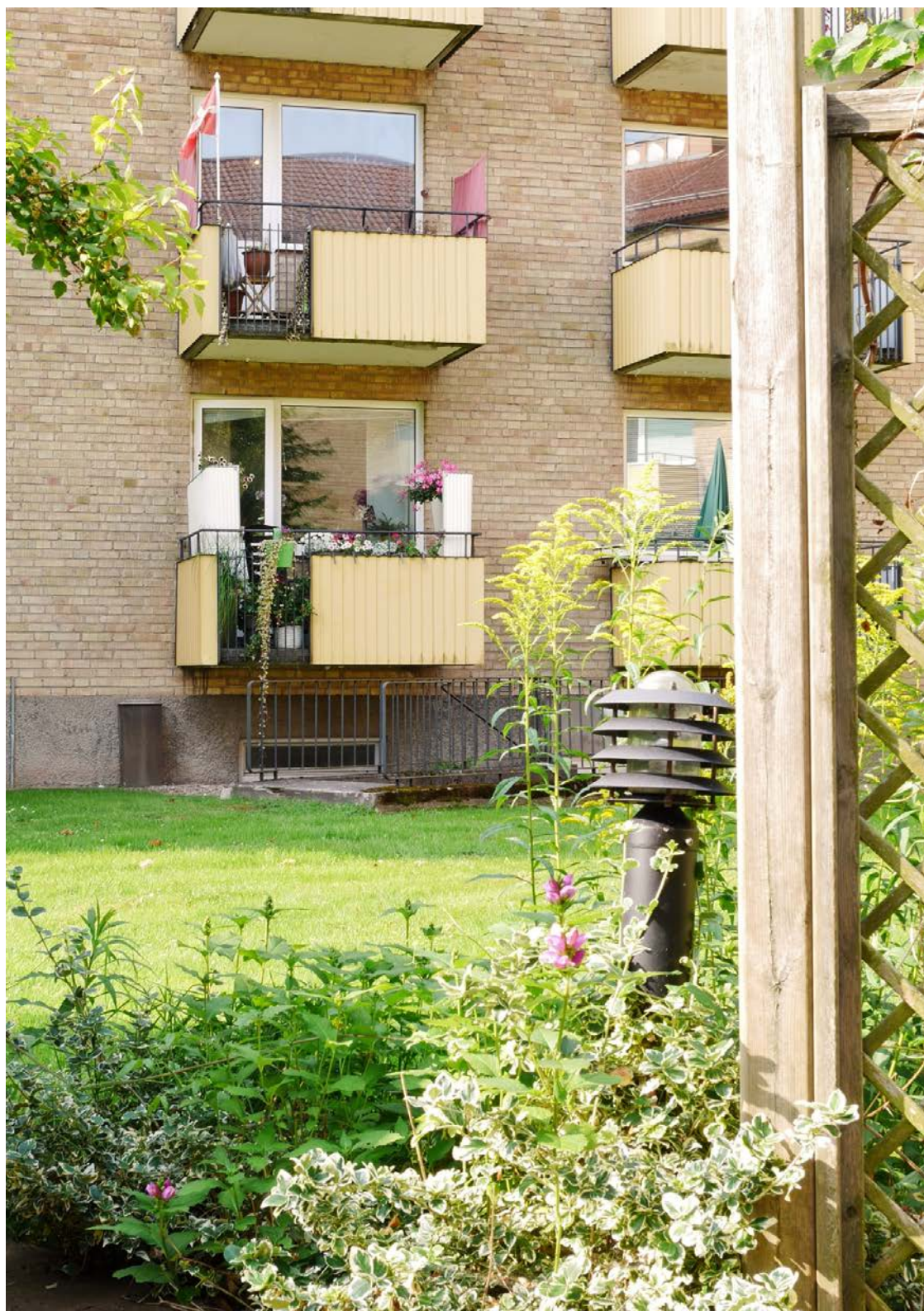
SP är ett av SWEDAC ackrediterat organ för certifiering av miljöledningssystem
SP is a Certification Body, accredited by SWEDAC, for certification of environmental management systems

Sida/page 1 (2)

Giltigheten verifieras på www.sp.se/certifiering
The validity is verified at www.sp.se/certifiering

SWEDAC
SWE
ACKRED. nr 1002
Certifiering
ISO/IEC 17021

7MILJÖD